

Jubileumi átszervezés a Duna Szimfonikusoknál

A BM Duna Szimfonikus Zenekar 2006-ban ünnepelte megalakulásának 45. évfordulóját. A nem teljesen kerek évfordulón az együttes, hagyományainak megfelelően, több különleges koncertet rendezett. Ezek közé tartozott az év második felében két ősbemutató, illetve magyarországi bemutató, melyek közül az utóbbi a legfiatalabb nemzedékhez szól.

Világszerte nagy sikert aratott William Blake *A hóember* című mesekompozíciója, amelyet számos országban bemutattak különböző feldolgozásban, de elsősorban rajzfilmként vált ismertté. A magyarországi bemutatóra az ifjúsági bérletsorozat keretében került sor, november 19-én, óriási érdeklődés mellett. A bemutatót a zenekar vezető karmestere Deák András vezényelte és a Kodály Zoltán kórusiskola gyermekszólistái – Tóth Márton növendékei – működtek közre. A magyar szöveg az Angliában élő Gömöri György professzor munkája, aki feleségével együtt jelentős támogatást nyújtott a hangverseny megrendezéséhez.

Egy másik népszerű mesekompozícióval is találkozhattak a gyerekek ifjúsági hangversenysorozatunkon: Szergej Prokofjev *Péter és a farkas* című művét tánc-koreográfiával kiegészítve adtuk elő a Duna Művészegyüttes szólistáinak közreműködésével. A gyerekek hosszas ünnepélése tanúsította, hogy a tánc kifejezőeszközeivel még közelebb került hozzájuk Prokofjev örökérvényű zenés meséje.

Kertész Imre Nobel-díjas regénye, a „Sorstalanság” ihletésére keletkezett Rózsa Pál *Gondolatok a Sorstalanság olvasása közben* című szimfonikus kompozíciója, melynek ősbemutatója a zenekar Téli Bérlet sorozatának 4. hangversenyén, 2006. december 7-én 19 órai kezdettel volt a Duna Palotában, szintén Deák András vezényletével.

Ugyancsak a Téli Bérlet sorozatban került sor az Azerbajdzsáni Köztársaság magyarországi Nagykövetségével együttműködve 2006. november 9-én, Azerbajdzsán nemzeti ünnepe alkalmából, a zenekar azerbajdzsáni estjére, melynek vendégkarmestere a neves azeri muzsikudinasztiából származó Yalchin Adi-

gezalov, vendégszólistája pedig a tehetséges fiatal zongoraművész, Murad Huseinov volt. A szintén zsúfolt házat vonzó hangverseny első felében azerbajdzsáni zeneszerzők művei hangzottak el. Nyitószámként a külföldön leginkább ismert Fikret Amirov *Azerbajdzsáni capricciója*, azt követően pedig a karmester édesapjának, az ebben az évben elhunyt Vasif Adigezalovnak klasszikus felépítésű zongoraversenye. A figyelemreméltó művek, és szólisták beszédesen bizonyították, hogy túl az orosz zeneoktatás hagyományain, sokkal nagyobb figyelmet kellene fordítanunk (itt Kelet-Közép-Európában) a rövidesen nagy konkurenciát jelentő keletről érkező minden tekintetben versenyképes előadóművészekre!

Az együttes további, ugyancsak felnőtt közönségnek szánt bérletsorozata a vokális muzsika kedvelőinek szól. A Musica Humana sorozat megrendezésére a Parsifal Alapítvánnyal együttműködve kerül sor, és immár a második szezonnál tart. A sorozat elnevezése az emberi hangra utal, és célja, hogy a legkiválóbb operaénekeseken túl, fiatal tehetséges énekeseket mutasson be a nagyközönségnek koncertszólistaként. A hangversenyek műsora ismert és kevésbé ismert operákból válogat részleteket, illetve áriákat Török Géza, a Magyar Állami Operaház karmestere és az Operaház fiatal, de már hírnevet szerzett magánénekesek közreműködésével. Kiemelkedő esemény volt a zenekar életében Verdi Don Carlos című operájának koncertszerű előadása. Francia operakülönlegességeket hallhatott a közönség Balatoni Éva, és Gonzales Mónika áriaestjén. A Parsifal Alapítvánnyal rendezett hangversenyeink rövid idő alatt elnyerték a közönség tetszését. Nánási Gabriella, az Alapítvány vezetője felbecsülhetetlen értékű segítséget nyújt a hangversenyek megrendezéséhez.

Szintén ebben az évben jelent meg Deák András vezényletével a zenekar harmadik CD-lemeze, *Keringővárás* címmel. Az összeállítás Johann és Oscar Strauss, Lehár Ferenc, Robert Stolz, valamint Emil Waldteufel népszerű és kevésbé ismert keringőiből válogat, többek között olyan ritkaságokat is, mint Lehár Ferenc *Adria keringője*, vagy Emil Waldteufel *Korcsolyázók-ja*.

A 2006/2007. évad második felében megváltozott szervezeti keretek között folytatja munkáját az együttes. A Belügyminisztérium júliusi kormányhatározattal történt megszűnése, illetve átszervezése következtében az eddigi fenntartó, a BM Duna Palota is a Belügyi Közhasznú Társaság része lesz, ami 2007-től ismét átveszi a Duna Szimfonikus Zenekart, és társ-együttesünket a Duna Táncegyüttest.

A zenekar fenntartója az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, működtetője pedig – vélhetően új néven – az a Belügyi Közhasznú Társaság lesz, amely a 2001–2006. közötti időszakban már működtette a zenekart, így várható, hogy a korábbi munkakapcsolat tapasztalatai alapján zökkenőmentes lesz az átállítás. Az átszervezés sajnos magában foglalja néhány státusz megszűnését. A próbatermünknek otthont adó Németvölgyi úti ingatlan tervezett értékesítése miatt a két együttesnek pedig új próbaterembe kell költöznie. Az előttünk álló időszak leg súlyosabb gondja, hogy találunk-e megfelelő próbatermet. Minden ötletet szívesen fogadunk az újságot olvasó muzsikuskollégáktól is!

Néhány régebbi tagunk jövőre már nyugdíjasként fogja követni ezeket a változásokat. Idén ment nyugdíjba Bajmóczi Katalin, Bokor Tamásné, Vockné Sonkoly Terézia hegedűművész és Vock Tamás fuvolaművész, valamint Lőrincz

István és Pápai László nagybőgőművész, az év végén pedig Pintér József hegedűművész és Németh Gyula, a zenekar nagybőgőművésze csatlakozik hozzájuk. Óriási szakmai tapasztalatokkal rendelkező muzsikustársaktól kell megválnunk személyükben. Művészi kvalitásaik pótlására sajnos nem nyílik lehetőség a jövőben, mivel a központilag elrendelt lét-

szám-leépítési kötelezettségek nem veszik figyelembe sem a szimfonikus zenekar felépítési struktúráját, sem a szólamarányokat, sem pedig a kialakult repertoár előadásához szükséges alaplétszámot. Az utóbbi években pedig nagyon sok fiatal tehetséges muzsikos játszott nálunk, akik tudásuk és tehetségük alapján méltó utódai lehetnének nyugdíjas kollégáinknak!

Minden távozó kollégánknak ezúton is köszönjük a velünk töltött éveket, a kiváló művészi munkát és reméljük, hogy koncertjeinken továbbra is gyakran viszontlátjuk őket.

Szklénár Ferenc
művészeti vezető

Duna Szimfonikus Zenekar

Magyar Szimfonikus Körkép – kicsit másképp

A Szombathelyi Szimfonikus Zenekar hangversenyével kezdődött 2007-ben a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben a Magyar Szimfonikus Körkép. Február végéig tizenöt koncert hangzott-hangzik el a sorozatban, amelynek alapötlete a Művészetek Palotája 2005-ös próbaüzeméhez kapcsolódik.

A próbaüzem alatt a hazai szimfonikus együttesek közreműködésével próbálták ki az új hangversenyterem akusztikai beállításait. A jó tapasztalatokból adódott az ötlet, legyen máskor is módjuk ide szánt műsorral bemutatkozni egy koncentrált sorozatban a zenekaroknak.

Mennyiben változott, és mennyiben kezd hagyományossá válni a körkép? Mik a fontosabb különbségek – erről beszélgettünk Fenyő Gáborral, a Művészetek Palotája koncertszervezőjével, aki az egész nagyléptékű sorozatért felelős.

„Csekély eltérés mutatkozik a közreműködők körében, idén például nem lép föl a körképben a Nemzeti Filharmonikus Zenekar” – mondta Fenyő Gábor. Nem elvi okból, – tette hozzá – hanem, mert egyszerűen nem sikerült időpontot egyeztetni. Ellenben új zenekarok kerültek a sorozatba, például a székesfehérvári Alba Regia Szimfonikus Zenekar, amely Drahos Béla vezetésével és vezényletével lép pódiumra, valamint a Budapesti Vonósok. „Nos, kérdezhetik, hogy mit keres egy önmagát kamaragyüttesként meghatározó zenekar a szimfonikus körképben. Erre az a válaszunk, sok példát látunk arra a világban, hogy kamarazenekarok – esetleg alkalmilag kicsit kibővítve – szimfonikus műsort játszanak. (Vivaldi és Mozart idején amúgy sem dolgoztak monumentális apparátussal, az erőteljes nagyzenekari hangzást a romantikában preferálták a zeneszerzők.) A Budapesti Vonósok vezetői éppen ilyen – szimfonikus és mégis finom tónusú – műsor állítottak össze, Mozart Cassatióját, Haydn D-dúr gordonkaversenyét és két huszadik illetve huszonegyedik századi

szertző, Kovács Zoltán és Veress Sándor műveit tűzték ki. Egyáltalán nem melléleg: ezzel a koncerttel kezdődik a fennállásuk harmincadik évfordulóját ünneplő hangverseny sorozatuk” – érvelt Fenyő Gábor.

Tavaly is, idén is teljesen szabadon állíthatták össze az együttesek a programjukat. Csak azt kérte Kiss Imre, a Művészetek Palotája vezérigazgatója, hogy kortárs magyar műveket is tűzzenek műsorukra. Idén azt javasolták, hogy olyan komponistától válasszanak, akinek a halála óta kevesebb, mint ötven év telt el. A kettős évforduló esztendejében természetesen Kodály darabok bekerülhettek a választékba, de így az egész programsorozat jóval közelebb került a jelenhez, korunk zenéjéhez.

„A harmadik és igen jelentős változás az – folytatta Fenyő Gábor –, hogy időközben elkészült a hangversenyterem orgonája, azt is ajánlottuk, hogy használják a fantasztikus instrumentumot, a zenekari igazgatók, karmesterek vegyék komolyan fontolóra ezt a lehetőséget. Néhányan éltek is vele: a Duna Szimfonikus Zenekar például Pálúr Jánost kérte föl, hogy mutassa be a belga Joseph Jongen Symphonie concertante orgonára és zenekarra című alkotását. A Miskolci Szimfonikus Zenekar koncertjének vendége az orgona tervezése körül bábáskodó Fassang László. Az orgonaművész az amerikai Samuel Barber virtuóz darabját, a Toccata festiva orgonára és zenekarra című darabot választotta. Az egzakt különbségeken túl, az a benyomásom, hogy a 2007-es műsor jóval színesebb, gazdagabb, érdekesebb,

mint a 2006-os volt, ami persze érthető, hiszen az együtteseknek volt idejük fölkeszteni a körképre.”

A programot szerkesztői attitűddel is gazdagította Fenyő Gábor arról is beszámolt, hogy két ősbemutató teszi még emlékezetesebbé a 2007-es Symphonia Hungarorumot. „A Pannon Filharmonikusok – Pécs az együttes zeneigazgatójának, Hamar Zsoltnak Offertóriumát szánta ide. A Debreceni Filharmonikus Zenekar is egy friss magyar mű bemutatójával, Kovács Zoltán trombitára és harsonára írt kompozíciójával lépett pódiumra. A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara pedig egy fiatal japán karmesternek, Toshihiko Matsunumának, a 2002. évi Budapesti Nemzetközi Karmesterverseny győztesének kínált ismerkedési lehetőséget a magyar közönséggel.

A magyar koncertéletből méltatlanul és indokolatlanul hiányzó Szervánszky Endrének a hatvanas években nagy feltűnést keltett Hat zenekari darabját a Szent István Király Szimfonikus Zenekar Antal Mátyás vezényletével játssza. A Szegedi Szimfonikus Zenekar hangversenye is magyar komponistára irányította a figyelmet. Viski János 1939-ben kelt Enigmája és a brit Elgar műve, az 1899-es Enigma-variációk különös szellemi kapcsolatban áll.”

A MÁV Szimfonikus Zenekar estjének érdekessége a Variációk egy Kodály-témára (hálás tanítványaitól) című darab. Az öt szerző, az öt hálás tanítvány: Doráti Antal, Frid Géza, Pártos Ödön, Serly Tibor és Veress Sándor. Sajnos ma már egyikük sincs az élők sorában. A Danubia